

**Posudek vedoucích diplomové práce
studentky Zlaty Ziborové
ateliér Nová média II**

diplomová práce: CorpUs SCOBY

vedoucí práce: Mgr. et MgA. Darina Alster / MgA. Kateřina Olivová, Ph.D.

oponentky práce: MgA. Lenka Veselá, M.A., Ph.D.

konzultantka práce: M.A. Hana Janečková, PgCert.

Zlata Ziborová k nám ve čtvrtém ročníku přišla na stáž z Intermédií 1 zkoumat tělesnost, ekofeminismus, performance a už neodešla.

Ve svých projektech vždy pracovala se základními zdroji, z kterých je možné umění vytvářet, zkoumala možnosti jejího vlastního těla jako zdroj materiálu na tvorbu – krev, vlasy, tělesné tekutiny. Tím, že se takto umělecky vědomě omezila, našla způsob, jak se vyvázat z pravidel patriarchální kapitalistické společnosti a jejího tlaku na neustálou neekologickou nadprodukcí. Zlata prostě vědomě pracovala s ekologickým principem nerůstu, aby se nemusela podílet na chrlení uměleckých objektů, instalací a odpadu s nimi spojenými v rámci běžného uměleckém provozu. Rozhodnutí se takto materiálově vymezit Zlatině tvorbě velmi prospělo. Měla možnost jít do kloubky a znovu a jinak navázat vztah se svým tělem i s těly jinými než lidskými.

„Tento akt není významný kvůli použitým materiálům z těl či jejich živosti, ale tím, že jím oceňuji to nejcennější, co jakožto člověk mám: čas a energii (práci). Myslím si, že to, co v našem světě získává hodnotu nejsou samotné zdroje, nýbrž lidské úsilí, jež stojí za tím je získat. Tím se materiál stává smysluplným a hodnotným. Objekty z odpadu přestávají být odpadem díky tomu, že ho (znovu)užijeme. Schopnost práce, ať už mentální či fyzické, dělá předměty hodnotnými.“¹

Zacházela také s vlastním tělem, nahotou, sdílením svých aktivit s dalšími, zkoumání performance jako média a jejího převodu do videa i videem samostatným. Věnovala se zkoumání ekofeminismu, sexekologie, posthumanismu a dalších současných spekulativních teorií spojených s dobou pozdního kapitalismu a hledáním alternativ a vizí pro společnost Symbiocénu. Tedy společnost, kde je ekologie chápána jako žitá forma vědomí, nikoliv pouze politický či intelektuální názor.

Zásadní pro Zlatu vývoj byla pracovní stáž u slovinské umělkyně a výzkumnice Majy Smrekar, protože Smrekar se zaměřuje na radikální zkoumání mezidruhových vztahů. Konkrétní projekty Majy Smrekar Zlata blíže uvádí ve svém velmi zdařilém diplomovém textu.

Ve své diplomové práci se Zlata rozhodla spolupracovat s kombuchou a zkoumat a prohlubovat mezidruhové vztahy a vztahy s ne-lidskými/více-než-lidskými tvory a entitami. V poetickém setkání s kombuchou společně budují nové tělo – „CorpUs SCOBY dává vzniknout společenství Jiných (Other).“

¹ Tato i všechny další citace vychází z diplomantčiny textové části diplomové práce.

Rozsáhlá ambiciózní instalace spojuje objekty jako je forma – děloha – na kombuchu z vermikulitových skleněných desek s kovovými nosnými prvky a vytváří tak životní prostor pro bakteriální celulózu kombuchy, prostor pro koexistenci a interakci.

Oceňujeme Zlatinu důslednost v rámci určité etiky uměleckých přístupů, schopnost seberegulace a smysl pro detail. Diplomová realizace vznikala v klidu velmi dobře a přesně naplánována a výsledek je vyzrálé dílo, které kromě estetického požitku obsahuje i silné téma k zamyšlení, podpořené dlouhodobým prožitkem umělkyně tvořící společné tělo v symbióze s kombuchou.

Dílo vede k zamyšlení nad možností přijmout do hry rozpad ať už naší tělesnosti prosycené mikroplasty už od prenatálních forem, či těla společnosti Antropocénu, která je na sestupu. Zlata se na proměně tohoto sestupu v progres již několik let podílí svými poměrně radikálními rozhodnutími, podporujícími ekologickou civilizaci vzájemně pečujících sítí živé hmoty na Zemi. Jedná se tedy o jemnou formu uměleckého aktivismu, který je tvořen bytostmi, kterým není jedno co se děje s planetou.

Práci považujeme za velmi komplexní a zdařilou, doporučujeme ji k obhajobě a hodnotíme stupněm 1.

Otázky k rozpravě:

Jakým směrem se bude dále ubírat tvůj posthumanistický výzkum?

Dozvěděla jsi se během realizace svého projektu CorpUs SCOBY něco nového o kombuche nebo od kombuchy?

Považuješ svoji práci za umělecký aktivismus?

Kateřina Olivová a Darina Alster